

Lokale zorg in balans?!

18 oktober 15.30 uur
Rotterdam

*Proberen, leren,
balanceren...*

Michel de Visser
ADVIES

Verslag en uitkomsten

- Lokaal presteren en balanceren
- Balans in het team
- Balans in de keten
- Balans tussen mens en systeem
- Balans tussen partners

Lokaal presteren en balanceren (Michel de Visser, adviseur MDVA)

De afgelopen maanden werden er via de media meerdere malen kanttekeningen geplaatst bij het verloop van de transformatie in het sociaal domein. Door o.a. de vergrijzing lopen de zorgkosten de komende decennia drastisch op. Steeds minder actieven zullen de kosten moeten opbrengen voor steeds meer inactieven.

Enkele weken geleden presenteerde Divosa cijfers over het sociaal domein in 2017. Daaruit bleek dat in dat jaar de kosten ten opzichte van de begroting nog veel harder zijn gestegen dan eerder verwacht. Met name op de jeugdhulp zijn landelijk gezien enorme tekorten.

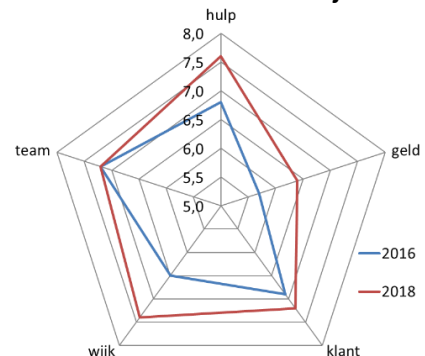
Andere wetenschappers gaven aan dat in Nederland het aantal mensen met een psychische aandoening buitenproportioneel (42%) lijkt te worden en dat de aanpak van de eigen kracht in de praktijk een illusie is. Verder is gebleken dat in onder meer Amsterdam, de resultaatgerichte bekostiging tot forse overschrijdingen leidt en dat de tarieven moeten worden bijgesteld.

Toch is er ook een positief geluid. Michel de Visser deed de afgelopen maanden een benchmarkonderzoek bij 18 wijkteams uit 4 gemeenten. Hierbij werden de teams onderling vergeleken, zodat zij daarvan konden leren en zich konden verbeteren.

Twee jaar geleden is hetzelfde onderzoek gehouden. Het is positief te zien dat de teams hun eigen resultaten over het algemeen met hogere rapportcijfers waarden dan twee jaar geleden.

Er is meer stabiliteit en rust bij de teams. Het gaat nu vooral om finetuning. Het zoeken naar balans. Balans tussen voorveld en hulp, tussen 1^e en 2^e lijn, tussen specialist en generalist, tussen mens en systeem, tussen zelf doen en samen!

Uitkomsten benchmark wijkteams

Balans in het team (Prof. dr. Bram Steijn en Alissa van Zijl MSc, Erasmus Universiteit Rotterdam)

De afgelopen jaren is er vanuit de Erasmus Universiteit eveneens onderzoek gedaan naar het functioneren van wijkteams. Zij onderzochten hierbij onder meer de wijkteams van de G4-steden. Hieruit kwam o.a. naar voren dat de verschillen tussen wijkteams binnen gemeenten vaak veel groter zijn dan tussen gemeenten. Dit doet vermoeden dat de organisatorische kenmerken er minder toe doen dan teamkenmerken (waarbij onder meer de rol van de teamleider belangrijk is).

Uit het onderzoek bleken verder onderstaande kernkwaliteiten en uitdagingen voor wijkteams:

De balans

Kernkwaliteiten

- Richtinggevend leiderschap
- Solidariteit
- Professionele autonomie
- Rolduidelijkheid

14

Uitdagingen

- Interdisciplinaire teams
- Affectief conflict
- Ondersteunend leiderschap & zelfsturing
- Red tape & externe samenwerking

Erasmus

Aanvullend onderzoek naar de samenstelling van teams heeft verder aangetoond dat interdisciplinaire teams (dus teams met veel verschillende specialismen in één team) aanvankelijk onderling minder informatie uitwisselen en minder goed presteren dan meer homogene teams. Echter, een jaar later lijkt dit te zijn verbeterd en worden er juist in interdisciplinaire teams minder persoonlijke conflicten ervaren.

Balans in de keten (Maurice Valkenburg, Samenwerkende Zorgboeren Zuid en Bram van der Tas, Jeugdformaatt)

Maurice Valkenburg geeft leiding aan een organisatie met ruim 100 zorgboerderijen. Hij doet zaken met een groot aantal gemeenten in Zuid-Nederland. Die gemeenten wilden het aanvankelijk allemaal anders gaan doen. Het kon goedkoper en het kon makkelijker. Inmiddels is gebleken dat dat toch niet zo eenvoudig is. De beste samenwerking gaat daarbij met gemeenten die een hele nauwe samenwerking opzoeken en die

een aanbieder ook zien als een bron van kennis. Je moet elkaar opzoeken en de verantwoordelijkheid met elkaar delen.

Bram van der Tas

Bram van der Tas werkt als leidinggevende veel samen met gemeenten als er maatwerk nodig is bij hele complexe casuïstiek. Soms stellen gemeenten zich daar heel formeel bij op. De uitkomst is dan vaak minder goed voor het kind en bovendien duurder voor de gemeente. Hij gaf daar verschillende voorbeelden van. Veel beter gaat het als je gezamenlijk het probleem wil oplossen. Als de gemeente aangeeft welk budget er is en als je dan samen een plan kunt maken, denkend vanuit wat logisch is en goed voor gezin.

Balans tussen mens en systeem (werkatelier)

In het eerste werkatelier wisselden de deelnemers ervaringen uit over situaties waarbij zij in hun werk merken dat het knelt tussen leefwereld en systeemwereld. De centrale vraag was vervolgens hoe je een balans kunt vinden tussen beide werelden.

Aanbevelingen vanuit de werkgroepen:

- Als het reglement er niet in voorziet beslist de wedstrijdleader (artikel 7 schaakclub).
- Durf soms ongehoorzaam te zijn.
- Geef vertrouwen.
- Weet wie welke expertise heeft en durf die te gebruiken.
- Het systeem moet bijdragen aan de bedoeling.
- Ontschotting bij de gemeente.
- Zorg dat er continuïteit is en een bepaalde mate van zekerheid.
- Bedenk hoe je casusregie doet in relatie tot schaarste.
- Samenwerken vanuit vertrouwen.
- Zorgen dat alle lagen in de organisatie op zelfde niveau zitten.

Balans tussen partners (werkatelier)

In het tweede werkatelier reflecteerden de participanten op hun eigen samenwerkingsrelaties en wat maakt dat deze wel of niet goed lopen. De vragen die zij daarna met elkaar moesten beantwoorden gingen over de randvoorwaarden en grenzen bij goed partnerschap.

Het gaat hierbij om:

- Elkaar iets gunnen
- De persoonlijke klik
- Finetuning
- Zelfde taal spreken
- Welke risico's loop je in de samenwerking?
- Wees bereid om van perspectief te wisselen
- Elkaar vertrouwen en niet belazeren
- Er moet gezamenlijk belang zijn
- Over je eigen schaduw heenstappen
- Vertrouwen komt te voet, gaat te paard
- Welke persoonlijke ambitie heeft iemand?
- De opdracht moet helder zijn

